

Ковтун О.В. Сленгізми та жаргонізми в сучасній українській прозі в аспекті перекладу / О.В. Ковтун // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: зб. наук. праць. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2017. – Вип. 68. – С. 11-16.

УДК 811.161.2'276.2'347.78.034

О. В. Ковтун

Національний авіаційний університет

**СЛЕНГІЗМИ ТА ЖАРГОНІЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ
В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ**

**СЛЕНГИЗМЫ И ЖАРГОНИЗМЫ В СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНСКОЙ
ПРОЗЕ В АСПЕКТЕ ПЕРЕВОДА**

**SLANG AND JARGON WORDS IN CONTEMPORARY UKRAINIAN
PROSE IN THE ASPECT OF TRANSLATION**

Стаття присвячена детермінуванню розмовної стилістично-маркованої лексики в сучасних українських прозових творах та аналізу способів її відтворення в англомовних перекладах. Сленгізми та жаргонізми є засобами відображення соціально-класової приналежності героїв, індикаторами їх культурного рівня. Ці лексичні одиниці становлять труднощі при перекладі (через відмінності в емоційних ефектах, який вони справляють на реципієнта, та внаслідок відсутності реалій і відповідників у цільовій мові) і зумовлюють застосування трансформаційних прийомів перекладу.

Ключові слова: сучасна українська проза, сленгізм, жаргонізм, спосіб відтворення, перекладацькі трансформації.

Статья посвящена детерминированию разговорной стилистически маркированной лексики в современных украинских прозаических произведениях и анализу способов ее воспроизведения в англоязычных

переводах. Сленгизмы и жаргонизмы являются средствами отображения социально-классовой принадлежности героев, индикаторами их культурного уровня. Эти лексические единицы представляют трудности при переводе (из-за различий в эмоциональных эффектах, который они оказывают на реципиента, и вследствие отсутствия реалий и соответствий в целевом языке) и обуславливают применение трансформационных приемов перевода.

Ключевые слова: современная украинская проза, сленгизм, жаргонизм, способ воспроизведения, переводческие трансформации.

The thesis sets out to determine colloquial stylistically-marked words in modern Ukrainian prose and to analyze ways of their rendering in English translations. Special attention is focused on slang and jargon words. Slang refers to words, phrases and uses that are regarded as very informal and often restricted to special context or peculiar to a specified profession class and the like. Slang words are used in specific social groups, like teenagers. The main trait that distinguishes jargon from the rest of a language is special vocabulary – including some words specific to it, and often narrower senses of words that outgroups would tend to take in a broader sense. Ukrainian literature, almost completely ignored among an English-speaking readership for decades, has in recent years become more and more popular due to new and aesthetically convincing English translations. Linguistic analysis of novels “Depesh Mod” and “The Museum of Abandoned Secrets” by modern Ukrainian writers Serhiy Zhadan and Oksana Zabuzhko proved that they are rich in slang and jargon words. Analysis of their translations (made by Miroslav Shkandrij and Nina Shevchuk-Murray) showed that aforementioned lexical phenomena set a problem of their rendering into English (because of differences in emotional effects which they create and due to lack of equivalent phenomena in the target language), and may cause application of transformational translation techniques (descriptive translation, loan translation, omission, etc.). We concluded that coloring was partially lost in rendering slang and jargon words of modern Ukrainian prose into English.

Key words: *contemporary Ukrainian prose, slang and jargon words, method of translation, translation transformations.*

Постановка проблеми. Демократичні перетворення, яких зазнало українське суспільство в пострадянській період, призвели не лише до альтернативи думок і поглядів, але й до свободи мовного самовираження людини. Виразним виявом рефлексів суспільної перебудови початку 90-х років ХХ ст. у мовленні став «жаргонний вибух», тобто перехід жаргонних елементів у комунікативний простір різносоціальних прошарків етносоціуму. Не міг цей «вибух» не позначитися на українському літературному процесі. Л. Ставицька розглядає жаргонний вибух в українській художній літературі 80–90-х рр. ХХ ст. як «непрямий протест проти сомнамбулічної масової свідомості та українського стереотипу елегійно-романтичного способу художнього світовідчуття» [10, с. 215]. Сучасні українські письменники (Володимир Діброва, Лесь Подерв'янський, Богдан Жолдак, Сергій Жадан, Тарас Прохасько, Ірен Роздобудько, Оксана Забужко, Юрій Винничук та ін.) створили пласт літератури, що увібрав у себе риси новітнього світогляду та стилю, характеризується підвищеною експресивністю, зміною поважного ставлення до класичної і масової літератури. У текстах сучасних українських письменників присутнє іронізування над класиками та гра із символами національної пам'яті, постмодерністські художні прийоми (списки, колажність, різноманітні стилі в одному тексті, іронія та стилізація). Експресивність текстів досягається вживанням стилістично зниженої лексики, що має потужний експресивно-емоційний потенціал.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Жаргонно-сленгові страти українського усно-розмовного мовлення тривалий час лишалася поза увагою вітчизняних учених. Причиною тому, як зазначає С. Мартос, була тоталітарна ідеологія, що автоматично виводила із сфери наукового дослідження мовний шар, який фактом свого існування передбачав неоднорідність суспільства, а отже, й існування корпоративних мов з їх потенційною опозицією мовному офіціозові, невимушеністю і свободою

мовного самовираження особистості [6]. У 90-і роки ХХ ст. відбувся прорив у вивченні жаргонного субстандарту, знижених стилів мови, що пояснюється вибухом цивільних і мовних свобод. Вивченню молодіжного сленгу присвятили свої дослідження О. Береговська, Є. Митрофанов, Т. Нікітіна. Кримінальні жаргонізми аналізували В. Мокієнко, Н. Третьак. Жаргонно-сленгова комунікація усного мовлення стала предметом розгляду Л. Ставицької, Т. Ніколашиної та ін. Побачила світ низка словникових видань, зокрема «Перший словник українського молодіжного сленгу» С. Пиркало (1998), «Короткий словник жаргонної лексики української мови» Л. Ставицької (2003), «Український жаргон. Словник» Л. Ставицької (2005), «Словник сучасного українського сленгу» Т. Кондратюк (2006), «Українська мова без табу. Словник нецензурної лексики та її відповідників. Обсценізми, евфемізми, сексуалізми» Л. Ставицької (2008), «Український молодіжний сленг. Сучасна картина світу» П. Грабового (2010) та ін. До послуг користувачів мережі Інтернет онлайн-словник неологізмів та сленгу сучасної української мови (Мислово), слова та визначення до якого додаються інтернет спільнотою. Водночас поза увагою дослідників лишилися питання, пов'язані з труднощами адекватної інтерпретації та пошуку вдалих відповідників зниженої стилістично-маркованої лексики при перекладі з української мови англійською, збереження настрою художнього твору та його національного колориту. **Мета статті** – з'ясувати функціональну специфіку зниженої стилістично-маркованої лексики в сучасній українській прозі, виявити основні труднощі і механізми її відтворення в англійських перекладах.

Виклад основного матеріалу. Літературна мова останніх років різко демократизувалася, звільнилася від суворих пуристичних рамок, оновила свій лексичний і фразеологічний склад, інтернаціоналізувалася й динамізувалася. Замість нормативного стандарту, орієнтованого на зразки класичної «соцреалістичної» художньої прози, на передній план тепер

висувається стихія живої мови (жаргони, аргі і суржик, вульгаризми, сленг), не контрольована цензурою та інститутом редакторів.

Сучасна молодь активно добігає в мовленні молодіжного жаргону і сленгу, що являють собою вербалізовані знання молоді про світ, її уявлення про ієрархію цінностей, ставлення до фактів дійсності. Питання диференціації понять «сленг» і «жаргон» у вітчизняному (і загалом пострадянському) мовознавстві все ще є дискусійними. Не претендуючи на вичерпність диференціації, уточнимо кілька важливих в аспекті започаткованого дослідження моментів. За О. Хом'яковим, сленг – це відносно сталий для певного періоду широковживаний та стилістично-маркований лексичний пласт (іменники, дієслова, що позначають побутові явища, предмети, процеси, ознаки тощо), а також – це компонент експресивного просторіччя, який входить у літературну мову та має пейоративні якості [12]. Сленгізми – це емоційно-забарвлена лексика, що частіше виникає в усному мовленні і характеризується своєрідною формою вираження – використанням слова в переносному значенні, розмаїттям відтінків починаючи від іронічних, завершуючи грубими чи навіть вульгарними; а також, диференціацією залежно від сфери вжитку [7, с. 8]. Під жаргонізмами розуміють різновид мови, соціальний діалект, що відрізняється від загальноприйнятої особливим лексичним наповненням, фразеологією тощо [7, с. 6]. Характерною рисою жаргонних лексичних одиниць є те, що вони використовуються в межах певних соціальних, професійних чи інших груп, які об'єднані за уподобаннями. Окремі лінгвісти, наприклад В. Хом'яков, виділяють таку функцію жаргону, як «функція конспіративної комунікації», особливо якщо йдеться про кримінальний жаргон [12]. Сленг також характеризується певною соціальною обмеженістю, але не конкретно груповою, а інтегрованою: він не має чіткої соціально-професійної орієнтації, ним можуть користуватися представники різного соціального і освітнього статусу, різних професій і т. ін. Можна відзначити таку рису сленгу, як загальновідомість і поширеність у мовленні. Інша риса

сленгу – вторинність утворення в порівнянні з жаргоном, оскільки він бере свій матеріал насамперед із соціально-групових і соціально-професійних жаргонів. Окрім жаргонізмів, сленг охоплює окремі просторічні, вульгарні слова. Однак за такого запозичення відбувається метафоричне переосмислення і розширення значення запозичених одиниць. Сленговими словами властива завищена експресія, мовна гра, мовна неологія.

Мовленнєві коди, що використовуються в молодіжному середовищі, мають різноманітну функційну спрямованість. Найпростіші мовні коди застосовуються при ідентифікації носія як представника молодіжної культури без диференціації його інтересів, тобто йдеться про використання лексики достатньо відомої і поширеної, яка може доповнюватися особливою побудовою розмовного тексту, що має ігровий, неформальний характер. Поділ суб'єктів у ході комунікативного акту відбувається за тричленим принципом *свій – товариш – антагоніст*. Свій – це представник молодіжної культури, незалежно від приналежності до певного об'єднання всередині неї; товариш – людина, що не є представником молодіжної культури, але знає її закони і готова взяти участь у спілкуванні, хоча розбіжність статусів усвідомлюється; антагоніст – людина, спілкування з якою за молодіжними законами є неможливим [4]. Основними знаковими групами, що зазнають реномінації серед молоді, є такі: сфера навчання, предмети одягу, способи проведення дозвілля, предмети, що слугують маркерами при ідентифікації представників молодіжних субкультур.

Виокремлюють три основні шляхи поповнення молодіжного жаргону і сленгу: запозичення, семантична модифікація слів, словотвірні процеси. Запозиченими є, наприклад, такі жаргонізми і сленгізми: *арт*, *аусвайс* (документ), *бла-бла-бла* (пустомельство), *гаджет*, *глючити*, *гуглити*, *дівайс* (пристрій), *злямзити*, *інстаграмити*, *клікати*, *кумарити*, *мило* (електронна пошта), *лайк*, *лузер*, *мажор*, *зелені* і т. ін. Як бачимо, запозичення є внутрішньомовними (з інших соціальних жаргонів, професійної лексики) або з інших мов. Частина лексики виникає в результаті семантичного

переосмислення слів. В основі семантичних змін може лежати метафоричне чи метонімічне переосмислення слів літературної мови, ігрова переробка відомих лексем, наприклад: *баняк* (голова), *ботан* (заучка), *валити* (утікати), *відстій*, *втискати* (гальмувати, тупити), *(не) доганяти*, *духло* (той, хто тупить), *Кльово!* *Суперово!* *Кайфово!* *Кучеряво!* *Офігеть!* *Кайф!* *Ульт!* *Бомба!* *Жесть!* *Жир!* (Круто!), *зависати*, *кешні* (руки), *не фонтан!* (не дуже добре), *скатати* і т. н. Такі перетворення не тільки виражають іронію відносно предметів і явищ довоколишньої дійсності, але й демонструють загальний рівень розвитку мовців, образність мислення, можливість сприйняття нестереотипних знакових зв'язків, знання мовної системи і мовної норми. Словотворення відбувається як шляхом афіксації, так і скорочень і абревіації. Наведемо приклади: *відмазка*, *вікідіот* (людина, яка вірить у все, що написано у вікіпедії), *геймити* (грати в гру на комп'ютері), *електронка*, *есемесити*, *урл/урла* (адреса сайту в Інтернеті) і т. н.

У сучасних українських прозових творах жаргонна лексика і сленг зустрічаються досить часто. Така лексика надає потужного емоційного забарвлення твору, виступає головним інструментом у передачі характеру, культури персонажів, оскільки в мові людини віддзеркалюється її внутрішній світ, виховання, цінності тощо. Л. Ставицька, розмірковуючи над соціокультурними аспектами жаргонної лексики в мові сучасної художньої літератури, акцентує на тому, що жаргонна лексика – це частина художньо-словесної творчості письменника, у царині її естетичного перетворення виявляється індивідуальне мистецтво слова, іншими словами, жаргонізми органічні у структурі художнього мікробразу, а тонкі семантичні та емоційні нюанси слова письменник «експлуатує» для створення неповторного світу індивідуальних смислів та естетичних узагальнень [8]. О. Тараненко зауважує, що стилістично знижені елементи є джерелом мовного реалізму і свою функцію виконують у художній прозі, відбиваючи прагнення автора озвучувати своїх героїв тією мовою, якою вони спілкуються в реальному житті, і навіть більше – самому творити тією мовою, яку він чує

довкола себе [11]. В аспекті перекладу такі стилістично-марковані елементи тексту є певним викликом, оскільки від їх вдалого відтворення залежить збереження емоційного насичення і колориту першоджерела.

Англійська мова як мова перекладу також багата на розмовну і знижену стилістично-марковану лексику. В обох мовах можна знайти довгі синонімічні ряди сленгізмів і жаргонізмів, які є взаємозамінними відповідниками у процесі двобічного перекладу. Відмінність полягає в кількості синонімічних компонентів однієї лексичної одиниці; в силі емоційного забарвлення, яке визначає прийнятність чи неприйнятність уживання конкретної одиниці в тому чи тому середовищі; у рухливості цього пласту лексики, який швидко може застарівати і виходити з активного вжитку. Окрім цього, розбіжність прагматичних компонентів значення слів, еквівалентних за своїми основними лексико-семантичними варіантами, спричиняє розходження результатів лексико-семантичного варіювання цих слів в англійській та українській мовах. Основою для лексико-семантичного варіювання, результатом якого є сленг, жаргони або пейоративна лексика, є прагматичні компоненти значення слова, тобто семантичні асоціації або конотації, які виражають пов'язані зі словом культурні традиції, прийняту в суспільстві практику використання відповідної речі [1, с. 60]. У випадку, коли вихідні сленгізм чи жаргонізм не мають однозначного відповідника в мові перекладу, до них, як і до інших лексичних одиниць, можна застосувати перекладацькі модифікації (за Т. Казаковою) [5, с. 61].

Повість Сергія Жадана «Депеш мод» багата на жаргонізми й сленгізми, вульгаризми та непристойну лексику, що вказує на відходження від цензури як нової тенденції сучасної української прози. Проаналізуємо, як відбувається відтворення сленгізмів і жаргонізмів цього твору при перекладі англійською. Розглянемо приклад: *...тому що ти не збираєшся до кінця своїх днів вгризатись в чиясь горло за розфасовану ними хавку»* [2, с. 11]. – *...because you're not prepared to tear at someone's throat all your life over **the grub they've chewed up***" [17, с. 125]. У «Словнику жаргонної лексики

української мови» іменник **хавка** тлумачиться як «їжа» [9]. Дібраний перекладачем відповідник **grub** стилістично і семантично є цілком рівноцінним, у значенні “food” він фіксується в “The Online Slang Dictionary (American, English and Urban Slang)” [15].

Цілком адекватний переклад досліджуваної лексики спостерігаємо і в низці інших прикладів: *Ну він бере одразу два літри. Сидить і квасить* [2, с. 16]. – *So he takes two liters right away. Sits and gets pickled* [17, с. 129]. **Квасити**, згідно із «Словником жаргонної лексики української мови» означає «пити алкогольні напої; пиячити» [9]. В англomовному перекладі за відповідник використано прикметник **pickled** (у значенні “drunk”), що маркується як сленговий [15]. Збереження емоційного і стильового навантаження в перекладі спостерігаємо і в такому прикладі: *Коротше, я бачу вона була вгашена...* [2, с. 15]. – *In short, I see that she's pissed...* [17, с. 127]. Як бачимо, прикметник **вгашена** («у стані алкогольного сп'яніння; п'яний» [9]) у перекладі відтворено рівноцінним сленгізмом **be pissed**, у значенні “inebriated” [15]. Наведемо ще один приклад: *...а ти думаєш, що – найголовніша, за хахалю за свого думаєш сховатись, за морячка?* [2, с. 24]. – *...you think you're number one? You want to hide behind your squeeze, your sailor?* [17, с. 136]. Іменник **хахаль** (*хахар*) маркується як молодіжний сленг і означає «коханець, співмешканець» [9], його відтворення англomовним сленгізмом **squeeze** є цілком виправданим, оскільки в сучасній розмовній англійській мові він позначає друга, подругу, сексуального партнера – “the primary focus of one's romantic life, sexual partner” [15]. До молодіжного сленгу належать лексичні одиниці на кшталт **чувак** («молодий чоловік; юнак» [9]), **непруха** («невезіння, смуга невдач; неталан» [9]), які покликані відобразити манери та культуру мовлення персонажу. Перекладачу вдалося відтворити колорит у перекладі: *...і ніхто йому нічого не може відповісти, шкода чувака* [2, с. 9]. – *...and no one can answer him. Everyone feels sorry for the kid* [17, с. 124]; *Ні квитка взяти, ні штраф заплатити – непруха одним словом* [2, с. 43]. – *You cannot get a ticket, or pay*

the fine, a total bummer in short [17, с. 151]. Звернімося до словникових тлумачень англomовних відповідників: *kid* – a young person or child, can possibly be used as a derogatory term for someone of lesser age or social status [15], *bummer* – a depressing person, thing, or event [15]. Як бачимо, дібрано стилістично і семантично адекватні відповідники, що забезпечують емоційну рівноцінність вихідного і цільового текстів.

Аналіз оригіналу та перекладу повісті Сергія Жадана «Депеш Мод» засвідчив, що не завжди відтворення сленгізмів і жаргонізмів цільовою мовою, є рівноцінним за стилістичним та емоційним навантаженням. Проаналізуємо такий приклад: *Мене влаштовувала та кількість бабок, яка в мене була, себто влаштовувала не кількість як така, бабок в мене, насправді, майже ніколи не було, влаштовував сам принцип обертання їх навколо мене* [2, с. 3]. У «Словнику жаргонної лексики української мови» *бабки* трактується як «гроші» [9]. Жаргонізм набув широкого вжитку, особливо серед молоді, відтак українськомовний читач, не добігаючи довідкових джерел, чітко розуміє, про що йдеться. Переклад цієї лексичної одиниці англійською не викликає труднощів, оскільки в англійській мові існує низка стилістично-забарвлених мовних одиниць на позначення поняття «гроші». Перекладач запропонував такий варіант інтерпретації поданого речення: *I was satisfied with how much money I had, which is not to say that I was satisfied with the amount as such – I never really had any dough at all – but I was satisfied with the basic principle of how it circulated around me* [17, с. 117]. Як бачимо, в англomовному перекладі жаргонізм *бабки* відтворено як еквівалентною стилістично-маркованою одиницею *dough*, що фіксується в “Cambridge Dictionary” як ‘old-fashioned slang’ [13], так і стилістично-нейтральною лексичною одиницею *money*.

Певну стилістичну нейтралізацію в перекладі спостерігаємо і в іншому прикладі: *...життя ...виявилося штукою підлою і невдячною, воно відразу ж взяло за звичку обертатись такими лажовими ситуаціями, згадувати про які не хочеться* [2, с. 3]. – *...it seemed a vile and mean thing, it immediately*

Добавлено примечание ((OK1)): ал

began creating lousy situations that you try not to remember but cannot forget [17, с. 117]. Прикметник *лажовий* тлумачиться в «Словнику жаргонної лексики української мови» як «поганий, кепський; невдалий» [9]. У перекладі його відтворено прикметником *lousy*, що не фіксується у спеціальних словниках жаргону чи сленгу, проте належить до розряду *informal* і позначає щось «вкрай неприємне, огидне». Можемо констатувати збереження емоційного, але втрату стилістичного навантаження в перекладі.

В окремих випадках спостерігаємо повну втрату стилістичної маркованості сленгізмів чи жаргонізмів вихідного тексту в перекладі. Розглянемо такий приклад: *Ну, не знаю, страшно йому. Стрьом починається від водяра»* [2, с. 16]. – *Well, I don't know, he's terrified. He starts to get this terror after drinking vodka* [17, с. 129]. Жаргонізми вихідного речення *стриьом* (іменник від прикметника *стриьомний* «небезпечний, такий, що викликає страх» [9]) та *водяра* («горілка» [9]) відтворено застосуванням описового перекладу, дібрано стилістично нейтральні відповідники. Сленгізм *водяра* виступає ще й національною реалією на кшталт слів «козак», «борщ» тощо. Загрубілі чи зменшено-пестливі форми цих реалій («водяра», «водочка») неможливо перекласти з використанням відповідних словотворчих афіксів, тому конотативний аспект слова в перекладі втрачено.

Втрату стилістичної забарвленості в перекладі демонструють і інші приклади, як-от: *...ви просто мусите це побачити, тим більше – вхід халявний* [2, с. 20]. – *...you simply have to see this, all the more so because admission is free* [17, с. 133]. Сленгізм *халявний* («безкоштовний; такий, що отримується за чужий рахунок або даром» [9]) відтворено стилістично нейтральною лексичною одиницею – *free*. Ще кілька прикладів: *...сам Вася дістає звідкись заниканий бінокль* [2, с. 35]. – *Vasya himself finds a pair of forgotten binoculars somewhere* [17, с. 144]. *Заникати* – «заховати від когось у потаємне місце» [9]. У перекладі – стилістично нейтральний еквівалент *forgotten*. *...на перон вони виходити бояться, аби зайвий раз не нарватись на шмон* [2, с. 40]. – *they're afraid of going out onto the platform where they might get caught up in yet*

another customs search [17, с. 148]. **Шмон** – «обшук» [9]. У перекладі спостерігаємо стилістично-нейтральне словосполучення, що є в результаті застосування трансформаційних прийомів експлікації та додавання слова.

Досить багатим на сленгову і жаргонну лексику є роман О. Забужко «Музей покинутих секретів». Проаналізуємо приклади означеної лексики з цього твору та варіанти її перекладу англійською мовою: *...цей невідь-звідки вигульклий незнайомий хлопець може бути шизом, маніяком із тих, що надзвонюють по телефону й підстерігають коло студійного під'їзду* [3]. – *...this new young man of unclear origins could be a psycho, for example, one of those maniacs who keeps calling and lies in wait at the studio entrance* [16]. У «Словнику жаргонної лексики української мови» іменник **шизо** тлумачиться як «божевільна, психічно ненормальна людина» [9]. Такий самий сленгізм існує і в англійській мові: “psycho is a slang term for someone who is mentally unstable or afflicted with a psychosis”, “someone who is crazy and frightening” [13], тобто під цим терміном у розмовному мовленні позначають психічно нездорову людину. Переклад відбувається шляхом застосування стилістично-маркованого відповідника. Розглянемо інший приклад: *...і водночас, як по паралельній колії, встигло ковзнути з жалем, що в цього хлопця напевно є дівчина, молода, з цих нових і відв'язаних, у топику й обтислих штаних* [3]. – *...and, simultaneously, as if on a parallel track, sped the rueful thought, he must have a girlfriend, a young one, one of those hip ones in a strappy top and tight little pants* [16]. Звернімося до словникових тлумачень. **Відв'язаний** тлумачиться як такий, що «не дотримується загальноприйнятих норм і правил поведінки» [9]. У перекладі його відтворено прикметником **hip**, що в сучасній англійській мові набув певної стилістичної маркованості: “Hip is a slang term sometimes defined as fashionably current, and in the know”. При цьому поточнюється, що це слово не стосується якоїсь певної якості, воно постійно змінюється в значенні [14]. Українською його здебільшого перекладають як «козирний», «у темі», «просунутий», «класний», «хіповий».

Як бачимо, в перекладі зберігається сленговий характер лексичної одиниці, хоча й відчувається дещо відмінна конотація значення слова.

Проаналізуємо інший приклад: *...хіба не пам'ятає наша стара тусовка (та тільки де вона тепер, гай-гай...)...* [3]. – *Our old gang (Where are they now?) remembers all too well...* [16]. У «Словнику жаргонної лексики української мови» подається таке тлумачення іменника **тусівка (тусовка)** – «1. крим., мол. Зустріч, зібрання молодіжних угруповань, компаній. 2. мол. Компанія, група людей, об'єднаних спільними інтересами, віком, якоюсь справою» [9]. У перекладі спостерігаємо використання лексеми **gang**, що фіксується як *informal*, проте сленгового відтінку не несе. Таким чином, у перекладі застосовано прийом часткової нейтралізації. Подібне спостерігаємо і в такому прикладі: *Я притарганилася, як завше в хвилини панічної стеряности, шукати розради в неї...* [3]. – *Again I washed up in her apartment just as I always did in moments of panic and confusion...* [16]. Як бачимо, в тексті оригіналу використано лексему **притарганилася**, що зафіксована в «Словнику жаргонної лексики української мови» як похідна від дієслова «тарганити – тягти, волокти» [9]. В аналізованому контексті вона має значення «притяглася, приволоклася». Переклад зазначеної лексеми здійснено шляхом використання фразового дієслова **wash up**, що має значення «викидати на берег», «переносити потоком води». Це значення ідіоматичне, але не носить сленгового характеру. Отже, в перекладі відбувається нейтралізація значення вихідної одиниці.

Насамкінець розглянемо такий приклад: *...режисер уже з чверть години робив до мене на задньому плані страдницькі міни й змахував руками з жахливим звірячим вищиром, що мало означати "зав'язуй!", аж доки мене не розбрав сміх* [3]. – *...for the last fifteen minutes the director has been making faces at me like he's about to vomit and sawing his throat with his hand, until his histrionics make me laugh* [16]. У цьому прикладі спостерігаємо використання лексеми **зав'язуй** («припиняти щось робити» [9]). У перекладі спостерігаємо

застосування трансформації вилучення і нейтралізацію експресивності вихідного тексту.

Таким чином, найчастіше відтворення жаргонізмів та сленгу відбувається за допомогою еквівалента, водночас спостерігається часткова або повна нейтралізація стилістично-маркованої лексики в перекладі. Колорит оригіналу в перекладі загалом збережено, проте відчувається послаблення емоційного навантаження в окремих реченнях.

Література:

1. Гудманян А.Г. Переклад жаргонізмів, сленгу і пейоративної лексики художніх фільмів США / А.Г. Гудманян, Ю.М. Плетенецька // Наукові записки НДУ імені М. Гоголя.– Ніжин, 2014. – № 3. – С. 58-61.
2. Жадан С.В. Депеш мод / С.В. Жадан. – Харків : Фоліо, 2004. – 181 с.
3. Забужко О. Музей покинутих секретів / Забужко Оксана [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.litmir.me/br/?b=149085&p=18>
4. Иванова Н.С. Молодежный жаргон в лингвокультурологическом освещении дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Н.С. Иванова. – Екатеринбург, 2007. – 369 с.
5. Казакова Т.А. Художественный перевод. Теория и практика / Т.А. Казакова. – М. : Инъязиздат, 2006. – 544 с.
6. Мартос С. Структура молодіжного сленгу під кутом зору мови міста / Світлана Мартос [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/992
7. Орлова Н.О. Сленг vs. жаргон: проблема дефиниции / Н.О. Орлова // Ярославский педагогический вестник. – 2004. – №3 (40). – С. 4-8.
8. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови / Леся Ставицька. – К. : Критика, 2003. – 336 с.
9. Ставицька Л. Словник жаргонної лексики української мови / Леся Ставицька [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk-zhargon.wikidot.com>

- 10.Ставицька Л. Сучасний український інтержаргон: проблеми й аспекти вивчення / Леся Ставицька // Мовознавство : Доп. та повідомл. IV Міжнар. конгресу україністів. – К. : Пульсари, 2002. – С. 213-216.
- 11.Тараненко О.О. Колоквізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови / О.О. Тараненко // Мовознавство. – 2003. – № 1. – С. 23–41.
- 12.Хомяков В.А. Нестандартная лексика в структуре английского языка национального периода : автореф. дисс. ... д-ра филол. наук / В.А. Хомяков. – Л., 1980. – 39 с.
- 13.Cambridge Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dictionary.cambridge.org/ru>
14. Hip [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://en.wikipedia.org/wiki/Hip_\(slang\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Hip_(slang))
- 15.The Online Slang Dictionary (American, English and Urban Slang) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://onlineslangdictionary.com/>
- 16.Zabuzhko O. The Museum of Abandoned Secrets / Oksana Zabuzhko; translated by Nina Shevchuk-Murray [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://chtyvo.org.ua/authors/Zabuzhko/The_Museum_of_Abandoned_Secrets__en/
- 17.Zhadan S. Depesh Mod / S. Zhadan; translated by Miroslav Shkandrij // Ukrainian Literature. – 2011. – Vol. 3. – С. 117-205.